08316006 6065508

BGI LEGAL

AGAINST THE EMPIRE

წელს ასი წელი სრულდება 1924 წლის ანტისაბჭოთა ეროვნული აჯანყებიდან. ყველაზე მასშტაბური ეროვნული აჯანყების ამ წლისთავს საქართველოს მოქალაქეები კვლავ მწირი ინფორმაციით, მცდარი ინტერპრეტაციებით, მითებისა და ლეგენდების ამარა ხვდებიან.
ეს აჯანყება იმ მასობრივი წინააღმდეგობის მოძრაობის, განუწყვეტელი შეიარაღებული

ეს აჯახყება იმ მასობრივი ნიხააღმდეგობის მოძრაობის, გახუხყვეტელი მეიარაღებული ბრძოლის ლოგიკური დაგვირგვინება იყო, რაც 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ საქართველოში დაიწყო. მასში ჩართული იყო საქართველოს მოსახლეობის ფართო სპექტრი, იატაკქვეშეთში მყოფი ქართული პოლიტიკური პარტიების აქტივი, სოფლის მოსახლეობა, ახალგაბრდული იატაკქვეშა პოლიტიკური ორგანიზაციები, მოქმედი და გადამდგარი სამხედროები, ქალთა ორგანიზაციები, მოსწავლეები - რეალურად, მთელი პოლიტიკური და სამოქალაქო საზოგადოება.

აჯანყებისას ბრძოლებში გმირულად დაღუპული და, მარცხის კვალდაკვალ, საბჭოთა რუსული საოკუპაციო რეჟიმის მიერ დაუნდობელი ანგარიშსწორების შემდეგ დახვრეტილთა გუსტი რიცხვი დღემდე დაუდგენელია. წინააღმდეგობის მოძრაობა მათ რიცხვს 3900 ადამიანამდე ანგარიშობდა.

საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლ აქტიურ მოქალაქეთა ამ მასობრივმა განადგურებამ დიდი დარტყმა მიაყენა წინააღმდეგობის მოძრაობას, ხოლო საოკუპაციო, ტოტალიტარულმა რეჟიმმა, მცირე შოკისა და უკანდახევის შემდეგ, მორიგი - პერმანენტული მასობრივი პოლიტიკური ტერორისათვის მობილიზაცია განაგრძო.

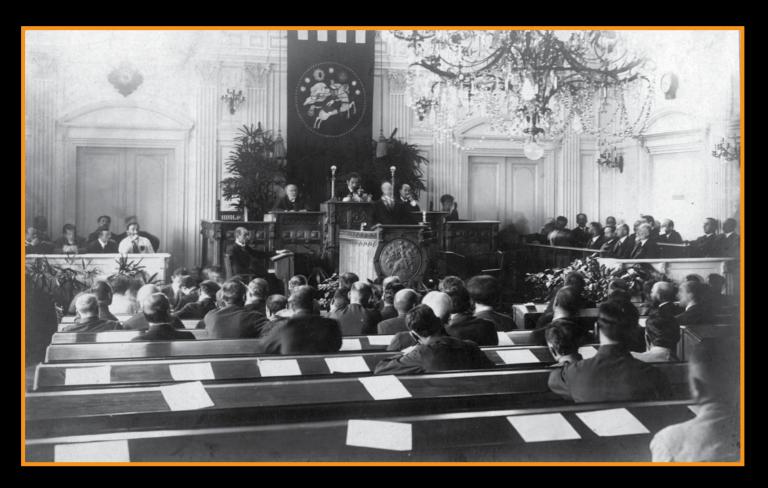
საბჭოთა რუსული საოკუპაციო რეჟიმი და მისი პროპაგანდა შემდგომი ათწლეულები გეგმაზომიერად ცდილობდა 1924 წლის აჯანყების გმირების დისკრედიტაციას და თავისუფლებისთვის ბრძოლის ისტორიის მოქალაქეთა მეხსიერებიდან წასაშლელად ყველა ხერხს მიმართავდა.

აგვისტოს აჯანყებისას დაღუპულთა შორის იყვნენ დამოუკიდებელი საქართველოს დამფუძნებელი კრების 12 დეპუტატი. მათი უმრავლესობა საკანონმდებლო ორგანოს წევრობის მიღმა სხვა მრავალ სახელმწიფო და საზოგადოებრივ სტრუქტურებსა და ინიციატივებში იყვნენ

ანტისაბჭოთა ეროვნული აჯანყების 100 წლისთავზე "ჭავჭავაძის ცენტრის" და "საბჭოთა წარსულის კვლევის ლაბორატორიის" თანამშრომლობითა და "ბიჯიაი ლეგალის" მხარდაჭერით მომზადებული კალენდრის თითო თვე სწორედ მათ - 1924 წლის აჯანყების მსხვერპლს, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დამფუძნებელი კრების თითო დეპუტატს ეძღვნება, რომლებიც XX საუკუნის დასაწყისიდან დემოკრატიული საქართველოს ევროპულ მომავალს ქმნიდნენ, ხოლო საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ აქტიურად მონაწილეობდნენ წინააღმდეგობის მოძრაობაში და საკუთარი სიცოცხლე მსხვერპლად შესწირეს საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის მცდელობას.

ვიმედოვნებთ, საქართველოს მომავლისათვის ძალზე მნიშვნელოვან 2024 წელს, ამ კალენდრით მცირე წვლილს შევიტანთ საზოგადოების მობილიზებაში, რათა ჩვენმა თანამოქალაქეებმა თვალი გაუსწორონ წარსულის ამ ტრაგიკულ სურათს და გააცნობიერონ საქართველოს მიმართ რუსული აგრესიული იმპერიალიზმის დანაშაულებების მასშტაბი, რათა სამუდამოდ გავთავისუფლდეთ რუსული ოკუპაციისგან და რეალური თავისუფლება მოვიპოვოთ.

This year marks the 100th anniversary of Georgia's 1924 uprising against the Soviet Russian rule. A century from the historic date and 33 years after regaining independence, most Georgians still have but limited information about the rebellion, often remaining hostage to incorrect interpretations, Soviet myths or modern-day Russian disinformation.

The uprising was a logical culmination of a massive resistance movement and continuous armed clashes that started immediately after Georgia's occupation by Soviet Russia in 1921. The uprising united all segments of the Georgian population: the rank and file of Georgian political parties, rural population, underground political youth organizations, active and retired military, women's organizations, students – in reality, the entire Georgian public and civil society.

The exact number of persons who fell heroically during the uprising and after its failure, or the persons executed during the ruthless revenge campaign by the Soviet Russian occupation regime is still unknown. The estimated number is 3900 people.

The extermination of active citizens fighting for the independence of Georgia was a huge blow for the resistance movement. After the initial shock and retreat, the totalitarian occupational regime regrouped and continued its campaign of political terror with increased zeal.

During the next several decades the propaganda machine of the Soviet regime worked hard to discredit the heroes of the 1924 uprising and erase the history of the heroic fight for independence from the memory of Georgian citizens.

Twelve members of the Constituent Assembly of independent Georgia were among the heroes fallen during the August uprising. In addition to membership of the legislative body, most of the victims were involved in various state institutions and social initiatives.

On the 100th anniversary of the anti-Soviet uprising, the Chavchavadze Center and Soviet Past Research Laboratory, with the support of BGI Legal, have collaborated to create this calendar, where each month is dedicated to one member of the Constituent Assembly of the Georgian Democratic Republic who fell victim of the 1924 uprising – who had been laboring to create a democratic, European future for Georgia, participated actively in the resistance movement following Soviet Russian Occupation and sacrificed their lives in an attempt to restore Georgia's independence.

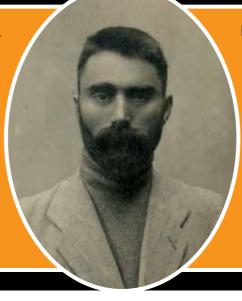
We hope that during the year 2024, a year of utmost importance for Georgia's European future, this calendar will contribute to the mobilization of Georgian public in facing the tragic past, acknowledging the scope of Soviet crimes against Georgia, and freeing the country once and for all from Russian occupation.

დაიბადა 1883 წელს. დაამთავრა ქუთაისის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელი. ახალგაზრდობიდანვე აქტიურად იყო ჩართული პოლიტიკურ საქმიანობაში და 1900 წლიდან იყო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი და ერთ-ერთი გამორჩეული ლიდერი. რუსული ხელისუფლების მიერ მრავალჯერ იყო დაპატიმრებული და გადასახლებული. 1917 წელს დაბრუნდა გადასახლებიდან. 1917 წლის ნოემბერში აირჩიეს საქართველოს ეროვნული საბჭოს წევრად. 1918 წლის 26 მაისს ხელი მოაწერა საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტს. იყო მიწადმოქმედების მინისტრი და აქტიურად მონაწილეობდა აგრარული რეფორმის გატარებაში. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. პარალელურად აგრძელებდა მიწადმოქმედების მინისტრის მოვალეობას. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ წავიდა ემიგრაციაში. არალეგალურად დაბრუნდა 1922 წლის ოქტომბერში. იყო ინტერპარტიული კომიტეტის რწმუნებული და წინააღმდეგობის მოძრაობის ლიდერი. ჩეკამ დააპატიმრა 1923 წლის 9 ნოემბერს. გადაგზავნილი იყო რუსეთში. საქართველოში ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყებისთანავე ფელიქს ძერჟინსკის სანქციით დახვრიტეს სუზდალის პოლიტიზოლატორიდან გადაყვანისას გაურკვეველ ადგილას.

Born in 1883. Graduated from Agricultural Economic Institute of Kutaisi. Was politically active since his youth. From 1900 was a member and a distinguished leader of the Social-Democratic Party. Was arrested and exiled on numerous occasions by the Russian government. In 1917 returned from exile. In November of 1917 was elected as the member of the Georgian National Council. On May 26, 1918, signed the Independence Act of Georgia. Was a Minister of Agriculture and participated actively in the implementation of agricultural reform. In 1919 was elected as the member of the Georgian Constituent Assembly. Simultaneously, continued to serve as the Minister of Agriculture. Emigrated following the Soviet Russian occupation of 1921. Returned illegally in October 1922. Was the trustee of inter-party committee and a leader of the resistance movement. Was arrested on November 9, 1923, and sent to Russia. Immediately following the start of the anti-Soviet uprising in Georgia, he was executed under orders of Felix Dzerzhinsky while being transported from Suzdal prison to another location. The exact place of execution is unknown.

01 გ იანვარი **2024** January

6നാ bനരാന്റാം NOE KHOMERIKI

MO TU WE TH FR SA SU MO TU WE

დაიბადა 1882 წელს, ქუთაისის გუბერნიის ქუთაისის მაზრის სოფელ წიაღობანში. ახალგაზრდობიდანვე ჩართული იყო რევოლუციურ მოძრაობაში და 1904 წლიდან იყო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი, რის გამოც არაერთხელ იყო დაპატიმრებული და გადასახლებული მეფის რუსეთის ხელისუფლების მიერ. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. იყო აგრარული და ცენტრალური საარჩევნო კომისიების წევრი და სამეურნეო-საგამგეო კომისიის მდივანი. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ ჩართული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში. დააპატიმრეს 1924 წლის 23 მაისს. ჩეკისტების ზეწოლის მიუხედავად არ გასცა თანამებრძოლები. დახვრიტეს თბილისში, 1924 წლის ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყების შემდეგ, სავარაუდოდ 30 აგვისტოს.

Was born in 1882, in the village of Tsiaghobani, Kutaisi District. From his early youth was involved in revolutionary movement. From 1904 was a member of the Georgian Social-Democratic Party. On these grounds was arrested on numerous occasions and exiled by the Czarist Russian government. In 1919 was elected as the member of the Georgian Constituent Assembly. Was a member of Agricultural and Central Elections Commissions and the secretary of Economic-Management Commission. After the Bolshevik invasion of 1921, he was involved in the resistance movement. Was arrested on May 23, 1924. In spite of pressure from the Russian "CHEKA", did not betray his co-conspirators. Was executed in Tbilisi, after the start of anti-Soviet uprising in 1924, on or around August 30.

<mark>02</mark> გ თებერვალი <mark>2024</mark> February

სპრდიონ თევზბძე SARDION TEVZADZE

630 മാന് 336 നെ 139 നെ 139

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

TH FR SA SU MO TU WE TH

დაიბადა 1887 წლის 15 სექტემბერს (ძვ.სტ.). გაიზარდა სოხუმში. სწავლობდა პეტერბურგის უნივერსიტეტში. მონაწილეობდა რუსეთის 1905 წლის რევოლუციაში. 1917 წლამდე იყო ბოლშევიკი. 1917 წლის თებერვლის რევოლუციის შემდეგ მიემხრო ნოე ჟორდანიას. იყო საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახალხო გვარდიის სარდალი და დამოუკიდებლობის დასაცავად მონაწილეობდა ყველა ბრძოლაში. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ ცხოვრობდა ემიგრაციაში, სტამბოლში და შემდეგ საფრანგეთში, სადაც სწავლება გაიარა სენ-სირის სამხედრო აკადემიაში და ბელფორის 35-ე პოლკში. 1924 წლის გაზაფხულზე არალეგალურად დაბრუნდა საქართველოში ანტისაბჭოთა ეროვნულ აჯანყებაში მონაწილეობისათვის. ჩეკამ დააპატიმრა 1924 წლის 6 აგვისტოს. დახვრიტეს თბილისში, სავარაუდოდ 30 აგვისტოს.

Born on September 15, 1887 (old style). Raised in Sokhumi. Went to the University of St.Petersburg. Took part in the 1905 Russian revolution. Was a Bolshevik until 1917. Supported Noe Zhordania after the 1917 February revolution. Was a commander of the National Guard of Georgian Democratic Republic and participated in all battles for the defense of independence of Georgia. Following the Soviet Russian occupation in 1921 he left Georgia and lived in Istanbul, then in France, where he studied in a military academy. In the Spring of 1924, he returned illegally to Georgia to participate in anti-Soviet national uprising. Was arrested on August 6, 1924. Was executed in Tbilisi, on or around August 30.

03 გ მარტი 2024 March

3ბლირიან (3ბლიაო) ჯუღელი VALERIAN (VALIKO) JUGHELI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 fr sa su mo tu we th fr sa su mo tu we th fr sa su

დაიბადა 1885 წლის 15 ნოემბერს (ძვ. სტ.) სოხუმის ოკრუგის კოდორის მაზრის ტამიშის თემის სოფელ კინდღში. ეროვნებით აფხაზი. 1901 წელს დაამთავრა ქუთაისის სასოფლო-სამეურნეო სასწავლებელი; პროფესია - აგრონომი. 1902 წლიდან გახდა სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი და ჩართული იყო რევოლუციურ მოძრაობაში. 1905 წელს დააპატიმრეს იარაღის შემოტანის საქმეზე. 1918 წელს მიავლინეს აფხაზეთში ავტონომიური მმართველობის ჩამოსაყალიბებლად. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ ხელმძღვანელობდა წინააღმდეგობის მოძრაობას აფხაზეთში. 1924 წლის პირველ აგვისტოს დააპატიმრეს სოფელ ბედიაში. უარი განაცხადა დაესახელებინა პირები ვინც დახმარებას უწევდნენ არალეგალური ცხოვრებისას. 1924 წლის ანტისაბჭოთა აჯანყების შემდეგ აფხაზეთის ასსრ საგანგებო სამეულმა; ნესტორ ლაკობა, ბახტაძე, ასირბეკოვის შემადგენლობით დახვრეტა მიუსაჯა. დახვრიტეს 1924 წლის 19 სექტემბერს.

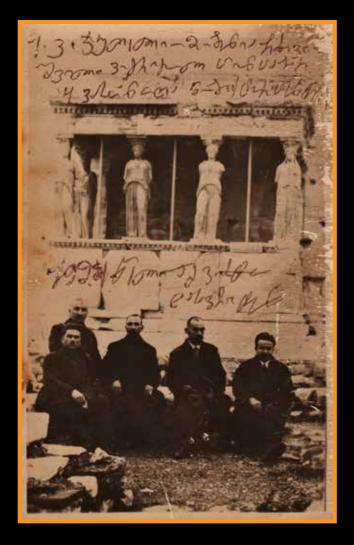

Born on November 15, 1885 (old style) in the village of Kindgha, Sokhumi Okrug. Was an ethnic Abkhaz. In 1901 graduated from Kutaisi Agricultural Institute. In 1905 he was arrested for smuggling arms into Georgia. In 1918 was charged with the establishment of autonomous governance in Abkhazia by the Georgian Democratic Republic. In 1919 was elected as a member of the Georgian Constituent Assembly. Following the Soviet Russian occupation, led the resistance movement in Abkhazia. On August 1, 1924, he was arrested in the village of Bedia. Refused to name the person who aided him in illegal activities. Following the 1924 anti-Soviet uprising was sentenced to execution by the Special tri-partite council of Abkhazian Autonomous Soviet Socialist Republic consisting of Lakoba, Bakhtadze and Asirbekov. Executed on September 19, 1924.

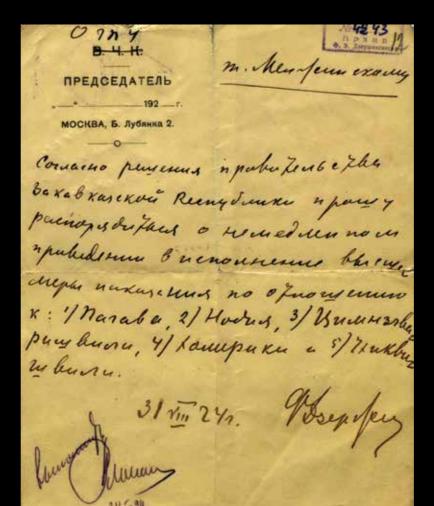
<mark>04</mark> გ აპრილი **2024** April

3ᲐᲡᲘᲚ ᲒᲣᲠᲯᲣᲐ VASIL GURJUA

MO TU WE TH FR <mark>sa su</mark> mo tu we th fr <mark>sa su mo tu we th fr sa su mo tu we th fr <mark>sa su mo t</mark>u</mark>

დაიბადა 1891 წელს, ფოთში. 1905 წლიდან იყო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი და ჩაბმული იყო რევოლუციურ მოძრაობაში. მეფის რუსეთის დროს სამჯერ იყო დაპატიმრებული პოლიტიკური საბაბით. 1912 წელს გაიწვიეს ჯარში და იყო ფერშალი. 1914 წელს ტყვედ ჩავარდა ავსტრიის ფრონტზე და ორი წელი გაატარა ტყვეობაში. გათავისუფლების შემდეგ დაბრუნდა საქართველოში და განაგრძო პარტიული შუშაობა. 1919 წლის მარტში აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის დროს იბრძოდა წითელი არმიის წინააღმდეგ ფრონტზე, რიგით ჯარისკაცად. 24 თებერვალს ჩავარდა ტყვედ, თუმცა გზიდან გაქცევა მოახერხა და ოკუპაციის შემდეგ ჩართული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში. დაპატიმრებული იყო 1921 და 1922 წლებში. 62 პოლიტპატიმართან ერთად გაასახლეს საზღვარგარეთ. არალეგალურად დაბრუნდა 1924 წლის გაზაფხულზე ანტისაბჭოთა აჯანყებაში მონანილეობისთვის. დააპატიმრეს 1924 წლის ზაფხულში. გადაგზავნილი იყო რუსეთში. საქართველოში ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყებისთანავე ფელიქს ძერჟინსკის სანქციით დახვრიტეს სუზდალის პოლიტიზოლატორიდან გადაყვანისას გაურკვეველ ადგილას.

Was born in Poti, in 1891. From 1905 was a member of the Social-Democratic Party and was involved in the revolutionary movement. During Czarist Russia, he was arrested three times on political grounds. In 1912 was drafted to the army and served as a paramedic. In 1914 was captured as prisoner on the Austrian front and remained imprisoned for two years. Once freed, he returned to Georgia and continued party work. In 1919 was elected as a member of the Georgian Constituent Assembly. In 1921 during Soviet Russian occupation, he fought against the invading Red Army as a private. On February 24, 2021, he was captured, but managed to escape. Was involved in the resistance movement after the occupation. Was arrested again in 1921 and 1922. Was sent to exile with 62 other political prisoners. Returned illegally to Georgia in the Spring of 1924 to partake in the uprising. Was arrested in the Summer of 1924 and sent to Russia. Immediately following the start of the anti-Soviet uprising in Georgia, he was executed under orders of Felix Dzerzhinsky while being transported from Suzdal prison to another location. The exact place of execution is unknown.

TU WE TH FR SA SU

05 გაისი **2024** May

3ბსილ ნოლიბ VASIL NODIA

 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31

WE TH

TU

FR

BGI LEGAL

MO TU

ლა დაიწყეს ჯერ კიდევ მესამე დასელების რევოლიუციობურმა ფრთამ ამხ. ფელებე მბხბრბძის, მიხბ მხბძბიბს და სხვა მეთაურობით.

ის მზადდებოდა თავადაზნაურულ რეაქციასთან გააფთრებულ სოძოლაში, რომელსაც შეთაურობდენ ილია ქავქავაძე და სხვები.

ისტორიული ჩარხი ისე დატრიალდა, რომ თავადაზნაურული რეაქციის, ილია ქავქავაძის ხაზის გამგრძელებლად, საქართველოში მესამე დასის იმთავითვე მემარჯვენე ფრაიდან წარმოშობილი მენშევიზმი გამოვიდა.

მენშევიზმი წარმოშობის დღიდან, განსაკუთრებით საქართველოში ხელისუფლების მოპოების დროს, ურყევად, შეუდრეკლად იმყოფებოდა იმპერიალიზმის ბანაკში და იბრძოდა პროლეტარული რევოლიუციის წინააღმდეგ.

საქართველოს "ბედის" გადაწყვეტა მენშევიკებმა მოინდომეს და ის "თავისებურადაც" გადასწყვიტეს. საქართველო იმპერიალიზმის კოლონიად გადააქციეს და იმ სამი წლის მანძოლზე შექმნილი კორიანტელში, როდესაც მათ ხელისუფლება ხელში ჰქონდათ, დაარბიეს და გაანადგურეს ჩვენი ქვეყნის საწარმოო ძალები, ჩვენი ქვეყნის კულტურა.

გამარჯვებულმა მუშათა კლახმა შეუძლებლად გახადა იმის განმეორება, რაც საქართველოში იმ სამი უბადრუკ წლის განმავლობაში ხდებოდა.

კომუნისტურმა პარტიამ წაიყვანა საქართველოს მშრომელი ხალხი აქამდე არნახული და გაუგონარი ტემპებით, აყვავების და აღდგენის გზაზე. მენშევიკები ევროპის ბურ ჟუაზიის კარნახით მოქმედება

იბადება კითხვა: რა აზრი აქვს მენშევიკების შეიარადებულ გამოსვლას საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ?

მე ექვი კი არ მეპარება, რომ მენშევიკებმა მ შვენიერად იცოდენ, რომ ვერ შესძლებდენ ბელისუფლების დაპყრობას. ეს მათ კარგათ ესმოდათ.

სა':აცილო იქნებოდა გვეფიქრა თითქოს მენ შევიკთა შორის მოიპოვებოდეს ისეთი რეკვენი, რომელსაც ჰქონოდა აზრად, რომ ჩვენ ბოლ შევიკგბი "გადავსცემდია" მაა
ხელისუფლებას—ამიტომ ეჭვს გარეშეა, რომ გამოსვლის მიზანი
იყო დასავლეთ-ევროპის ბურჟუაზიულ მთავრობათა გულისმოსაგებად მოტწყოთ საქართველოში
"სკანდალი" და ამით ყველა ქვეყნების ბურჟუაბიისათვის მიგცათ
საშუალება გრობელ კიდევ გებინათ პროლეტარულ საბჭოთა კავშირისათვის.

ეს გამოსვლა ქართველ მენშევაკებს ნაკარნახევი აქვო დასავლეთ ღვროპას ბურჟუაზიულ მოავრობუბის და განააკუთრებათ საფრანგეთის მთავრობისიგან!

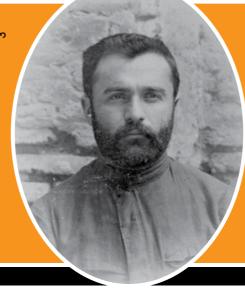
socialis gundaga 1874 F. gentrali Balton in. 1896 g. musdanagha mignerabab ტენნიკუthe Upmera grand thought hands through my Bruthstoge Britishbille, brillings an ne habon segga bajamanggeralin, 1886 F. Bangapt she given on min beggginglin ming in all and a series of a series of a lighter bs. Amys Bydays forgolin anglyn moren-Wal barren endagendagen and sonte the headlered publication beguntleading shugandah gakanhamban pa ahiji highganh best pold landing in hymnige galin calady of retractional type degrates once ნოში თავიდანვე შონაწილეობას ილებდა და granghin Bymagman nagzydnia i xnd. Gadnia go boga i jindne altalasma 199 men. form to 1981 F. 22 - Short British Jon. some postation and appropriate manager than,

naber gadada.

ებსო კაბარე მეი ჩვრეს და შეტების კინეში:

მოათავსეს, სადაკ მან დაპყო ერო წელზე შვტი. აასოავის ულების ზემდეგ ის ქ გონა
მი გადაასახლეს 1903 წ. მაოტები ამს კანარე დავინ თ ქაფაასია დემ ორგანიზი
დებას და ჩვენთან ერთათ იბონოდა შ კავაბია ალ მაასოადემ ბოპორი შელები
დებას და ჩვენთან ერთათ იბონოდა შ კავაბია ალ მაასოადემ ბოპორი შელები
დებას და ჩვენთან ერთათ იბონოდა შ კავაბია ალ მაასოადემ ბოპორი შელები
დებებს, რომლათ შიზანი იეო საქართველის საკარება სათოგანიზავის სა გითხებში იმავე წესის მოსხობა და ლმისის სამის გატარება სათოგანიზავის სა გითხებში იმავე წესის მოსხობა და ლმეონებლიც მათხელ მუშაობაში სება 1908
წლიდან ის იათ ერთი საქავთები და დაუკონებლიც მათხელ მუშაობაში სიება 1908
წლიდან ის იათ ერთი საქავთებთ შვის დამანდები და მომისიც დემო კამიტები ტისა და მოსი დივლებით შვისიურიბდა მოელს აღმისაცლეთ საქართველოში გაუნთა
შობის პოპაკადა არგანიზის სამეს ის თაისახოლი გამანიის თავმჯიომთე
1907 წ. გასი კაბაძე დაასატიმოცი კების მემავნი საქართველობის სატომისე
სადაკის თავმჯი იმარეთანაა და კოლიკისის გუმებისიაში გადასახლება გილებესის ბალმანების გამაციაბის საქართველობის გამაციაბის მემდეგ ის ემათველებს საქართველობის გამაციაბის მემდეგ ის გამარიაში გადასატის მამდეგის მამდეგის და ართის მამდეგის მამადანების და გათხელის და თვითმაბითველობის კომიციაში და ართის გამარა ის საქართველობის გამარა ის საქართველის საქა

დაიბადა 1872 წელს. დამთავრებული ჰქონდა ტფილისის სამოქალაქო და სახელოსნო სასწავლებლები. ჯერ იყო ხალხოსნური მოძრაობის და შემდეგ სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი. მეფის რუსეთის ხელისუფლების მიერ იყო მრავალჯერ დაპატიმრებული და გადასახლებული. მეორე გადასახლებიდან დაბრუნდა 1917 წლის თებერვლის რევოლუციის შემდეგ. 1917 წლის ნოემბერში არჩიეს ეროვნული საბჭოს წევრად. 1918 წლის 26 მაისს ხელი მოაწერა საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტს. 1919 წლის მარტში აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. იყო აგრარული, მომარაგების და თვითმმართველობის კომისიების წევრი. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ დარჩა საქართველოში და ჩაბმული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში. ვასილ ცაბაძე 1907 წლიდან სოციალ-დემოკრატიული პარტიის დავალებით დოკუმენტებს აგროვებდა და იძიებდა ილია ჭავჭავაძის მკვლელობას. ჩეკამ დააპატიმრა 1924 წლის 28 აგვისტოს აჯანყების დაწყებისთანავე და სავარაუდოდ დახვრიტეს 30 აგვისტოს. მისი დოკუმენტები ჩეკამ ამოიღო და დაიკარგა. ვასილ ცაბაძის მეუღლემ დევნისა და შევიწროების გამო სიცოცხლე თვითმკვლელობით დაასრულა.

Was born in 1872. Graduated from Tbilisi Civil and Technical Schools. At first, was a member of the people's movement, and then the Social-Democratic Party. Was arrested and sent into exile on numerous occasions by the Czarist Russian government. Returned from the second exile after the 1917 February revolution. In November of 1917 was elected as a member of the National Council. On May 26, 1918 signed the Georgian Independence Act. In March 1919 was elected as the member of the Georgian Constituent Assembly. After Soviet Russian occupation in 1921 remained in Georgia and was involved in the resistance movement. From 1907, at the instruction of the Social-Democratic Party, gathered documents and investigated the murder of Ilia Chavchavadze. Was arrested by "CHEKA" at the beginning of the August 1924 uprising. His documents were seized by Soviet authorities and are considered to be lost. His wife took her own life, due to pressure and persecution.

06

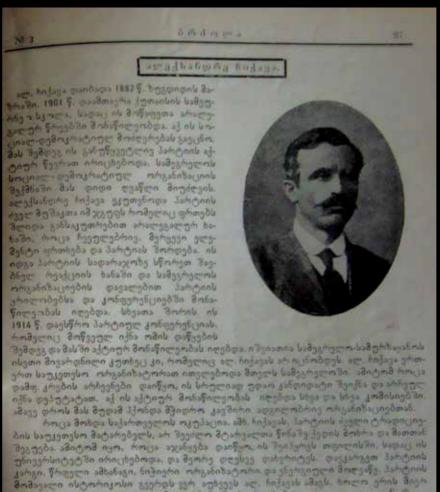
ივნისი <mark>2024 June</mark>

 33
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30

<mark>sa su</mark> mo tu we th fr <mark>sa su</mark>

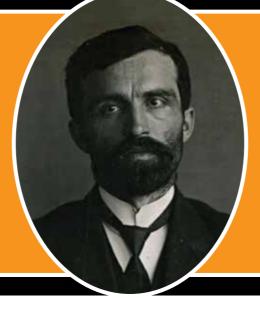

ოგი თავდადებულ და უქვდავ გმირთა ბანაკში ჩაირიცხება.

დაიბადა 1882 წელს ზუგდიდის მაზრის სოფელ შამგონაში. დაამთავრა სამოქალაქო სკოლა და სამეურნეო სასწავლებელი ქუთაისში. 1902 წლიდან მუშაობდა მასწავლებლად. სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი 1905 წლიდან. მეფის რუსეთის ხელისუფლების მიერ დაპატიმრებული და გადასახლებული იყო არაერთხელ. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. იყო თვითმმართველობის კომისიის წევრი. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ ჩაბმული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში და პარალელურად სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. ჩეკამ დააპატიმრა 1924 წლის 15 აპრილს. 19 მაისს მიუსაჯეს 3 წლით პატიმრობა, თუმცა 1924 წლის ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყებისთანავე დახვრიტეს, სავარაუდოდ 1924 წლის 30 აგვისტოს.

Born in 1882 in the village Shamgona, Zugdidi region. Graduated from a civil school and economic institute in Kutaisi. Worked as a teacher from 1902. Joined the Social-Democratic Party in 1905. Was arrested and exiled by the Russian government on several occasions. In 1919 he was elected as a member of the Georgian Constituent Assembly. Was a member of the Self-government Commission. In 1921, following the Soviet Russian occupation joined the resistance movement while studying at Tbilisi State University. Arrested on April 15, 1924. On May 19 he was sentenced to 3 years in prison, but was executed shortly following the beginning of 1924 anti-Soviet uprising, on or around August 30, 1924.

07

ივლისი <mark>2024 Jul</mark>y

ალექსანდრე ჩიქავა ALEXANDRE CHIKAVA

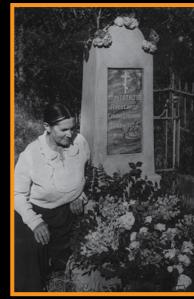

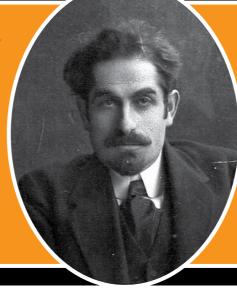

დაიბადა 1882 წლის 25 მაისს (ძვ.სტ.). სწავლობდა ხარკოვის უნივერსიტეტში. სოციალდემოკრატიული პარტიის წევრი. 1912 წელს მეფის ხელისუფლებამ დააპატიმრა და გადაასახლა ვოლოგდაში, საიდანაც 1913 წელს გაიქცა საზღვარგარეთ და ცხოვრობდა ლაიფციგში. 1917 წლის ნოემბერში აირჩიეს საქართველოს ეროვნული საბჭოს წევრად. 1918 წლის 26 მაისს ხელი მოაწერა საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტს. 1919 წლის 12 მარტს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. იყო დამფუძნებელი კრების თავმჯდომარის მოადგილე. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ დააპატიმრეს 1921 წლის 13 ივლისს, მას შემდეგ, რაც ნაძალადევში, პლეხანოვის სახელობის მუშათა კლუბში იოსებ სტალინის მოხსენების საპასუხოდ დარბაზში მძაფრი დისკუსია და მუშათა საპროტესტო დემონსტრაცია გაიმართა. გადასახლებული იყო მარიის ავტონომიურ ოლქში, შემდეგ ჩუვაშეთში. საქართველოში 1924 წლის ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყებისთანავე კვლავ დააპატიმრეს და ჩასვეს ტაშკენტის ციხეში სადაც მალე გარდაიცვალა. დაკრძალული იყო ტაშკენტის ქრისტიანთა სასაფლაოზე. 2023 წელს გადმოასვენეს საქართველოში.

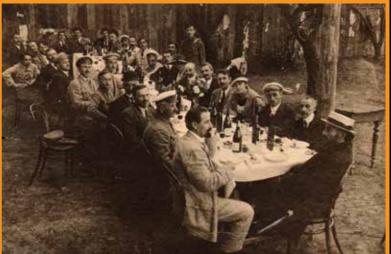
Born on May 25, 1882. Went to Kharkiv University. Was a member of the Social-Democratic Party. In 1912 he was arrested by the Russian regime and sent into exile to Vologda, though was able to escape the following year and went to live in Leipzig. In November 1917, he was elected as the member of the Georgian National Council. On May 26, 1918, signed the Georgian Independence Act. On March 12, 1919, was elected as the Deputy Chairman of the Georgian Constituent Assembly. Was arrested on July 13, 1921, following the address by Joseph Stalin in Plekhanov Workers Club in Tbilisi, which was marred by a heated discussions and a protest rally held by the workers. Was sent into exile to Mari autonomous district, then to Chuvashia. After the start of the 1924 anti-Soviet uprising, he was arrested again and sent to a prison in Tashkent, where he soon died. He was buried in the Christian cemetery of Tashkent. In 2023 his remains were moved to Georgia.

08 გ აგვისტო **2024** August

<u>ാ</u>യാപ്യാളെ അവായാ ALEXANDRE LOMTATIDZE

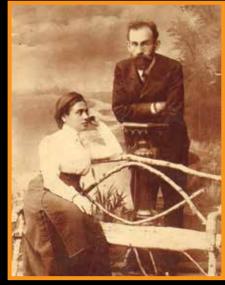
୩ଳଃ ᲡᲐᲛ ᲝᲗᲮ ᲮᲣᲗ ᲞᲐଳ <mark>ᲒᲐᲑ ᲐᲕ</mark> ᲝᲠᲨ ᲡᲐᲛ ᲝᲗᲮ ᲮᲣᲗ ᲞᲐᲠ <mark>ᲒᲐᲑ ᲐᲕ</mark> ᲝᲠᲨ ᲡᲐᲛ ᲝᲗᲮ ᲮᲣᲗ ᲞᲐᲠ <mark>ᲒᲐᲑ ᲐᲕ</mark> നങ്ങ ധാര നത്ഥ ഗാത ഭാന ~~ഭാ~~ർ 12 13 14 15 16 ~~17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31~~ MO TU WE TH FR SU MO TU WE TH FR MO TU WE TH FR SA SU MO TU WE TH FR SA

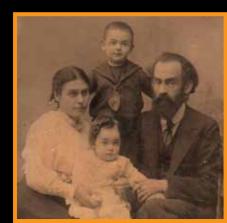

დაიბადა 1879 წელს. სწავლობდა სასოფლო-სამეურნეო სკოლაში. იყო აქტიური რევოლუციონერი და 1905 წლის რევოლუციის დროს იყო "გურიის რესპუბლიკის" ერთერთი ლიდერი. მეფის რუსეთის ხელისუფლების მიერ მრავალჯერ დაპატიმრებული და გადასახლებული. 1917 წელს დაბრუნდა გადასახლებიდან. 1918 წელს იყო სოხუმის ოლქის განსაკუთრებული კომისარი. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. 1919 წლიდანვე იყო ქალაქ თბილისის მოურავი (მერი). 1920 წელს იყო ბათუმის ოლქის საგანგებო კომისარი. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ წავიდა ემიგრაციაში. 1924 წლის გაზაფხულზე არალეგალურად დაბრუნდა საქართველოში ანტისაბჭოთა აჯანყებაში მონაწილეობის მისაღებად. 1924 წლის 25 ივნისს დააკავა ჩეკამ. გადაგზავნილი იყო რუსეთში. საქართველოში ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყებისთანავე ფელიქს ძერჟინსკის სანქციით დახვრიტეს სუზდალის პოლიტიზოლატორიდან გადაყვანისას გაურკვეველ ადგილას.

Born in 1879. Was an active revolutionary and one of the leaders of the "Gurian Republic" in 1905. Was arrested and exiled by the Russian Czarist government several times. In 1917 returned from exile. In 1918 he was a Special Commissioner of the Sokhumi District. In 1919 was elected as a member of the Georgian Constituent Assembly and became a mayor of Tbilisi City in the same year. In 1920 he was the Special Commissioner of the Batumi District. Emigrated after the Soviet Russian occupation in 1921. In the Spring of 1924 returned to Georgia illegally to participate in anti-Soviet uprising. Was arrested on June 25, 1924, and sent to Russia. Immediately following the start of the anti-Soviet uprising in Georgia, he was executed under orders of Felix Dzerzhinsky while being transported from Suzdal prison to another location. The exact place of execution is unknown.

სექტემბერი 2024 September

<u>გენი</u>ეგინ (გენიე) გხი<u>კვითვილი</u> BENIAMIN (BENIA) CHKHIKVISHVILI

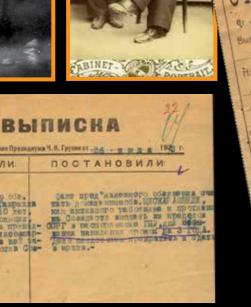
11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 MO TU WE TH FR SA SU MO TU WE TH FR SA SU MO TU WE TH

СЛУШАЛИ:

sides trace atomyshops 29-10 fembrum ma sa kalamange mbi palikamannbigurenda omine ab Raggioria, gabij kabijimo ann kanhi al toom down kapatage organization. made, zakiazymnigona zatgarilo

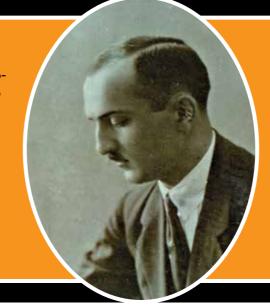
immageraby maggiabada, andm bomilman as it man madaguittgogen shoot begins we mobile and margin happy among the action

source an article and an expect in the second source of the second secon ონდატულითი გაჩერეტილის გაბო თავს აფარებს მშობლიურ მთას, რამოთენიმ ის წამლობა დასჭორდა რომ ფეხზე დამდგარიუო. გამოკეთდა თუ არა, თაუბრუნდ dd yn hyggergdhagad basiafynn yn haeraban fagga dydhilmewn hagila ab რიშეჯერ დაატუსადა ჩეკამ ტკანასკნელათ 1923 წლის იელისში დაიქირუს და 23 თ-კისტუალი საქრთა სუნთქი, ალარ ლირსებია, ბნელეთის მოციქულებში ლამეში სხვა მიეფლებთან ერთათ, სოცოცხლეს გამოასალმეს, აუახყების

ელექაცეებათ, საქვირცელი ჩიშშვიდით შებედა სიკვდილს, დაღეპვის დღეს ეწოდებია ებთი თავისი შეგობრისათვის რამოღენიშე სიტვე— ჩემს ახლბა სეცი ბებბი არ იდარდოს ჩეშზე, დედა ანეგეშოს და იცოდენ რამ უშია

an Alan gran Bry ... as late bady joyal describe Abob sombon to de-

დაიბადა 1892 წელს. სწავლობდა მოსკოვის უნივერსიტეტის ისტორიულფილოლოგიურ ფაკულტეტზე. 1914 წლიდან იყო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი. 1917 წელს იყო თელავის სამაზრო ერობის გამგეობის მდივანი. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციისას იბრძოდა ფრონტზე. თუშებში შემორჩენილი ლეგენდის თანახმად, კახეთის ფრონტზე მისმა ნასროლმა ტყვიამ მოკლა წითელი არმიის დივიზიის მეთაური პეტრე კურიშკო. მძიმედ დაიჭრა და იმალებოდა თუშეთში. შემდგომ ჩართული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში. დააპატიმრა ჩეკამ 1923 წლის 30 მაისს. დახვრიტეს თბილისში, 1924 წლის ანტისაბჭოთა აჯანყების დროს, სავარაუდოდ 30 აგვისტოს.

Born in 1892. Studied at the faculty of history and philology at the University of Moscow. Since 1914 was a member of Social-Democratic Party. In 1917 held the position of Secretary at Telavi District Council. In 1919 was elected as a member of the Georgian Constituent Assembly. In 1921 fought on the front lines against the Soviet Russian army. According to a Tush legend, a bullet fired by him on the Kakheti front killed the head of the Red Army division, Petre Kurishko. Was wounded severely and was hiding in Tusheti. Later was involved in the resistance movement. Was arrested on May 30, 1923 and executed in Tbilisi, during the 1924 anti-Soviet uprising, on or around August 30.

ოქტომბერი <mark>2024</mark> October

<u>გეგოეელ (გეგო) ცის</u>ებრიგვილი GABRIEL (GABO) TSISKARISHVILI

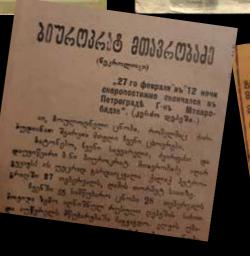
നങ്ങ ധാര നത്ഥ മാത ഭാക <mark>രാ</mark>ർ <u>13</u> നങ്ങ ധാര നത്ഥ മാത ഭാക <u>രാർ</u> 13 നങ്ങ ധാര നത്ഥ മാത ഭാക <u>രാർ</u> 13 നങ്ങ ധാര നത്ഥ മാത 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 WE TH FR SA SU MO WE TH FR SA SU MO TU WE TH FR SA SU MO TU WE TH

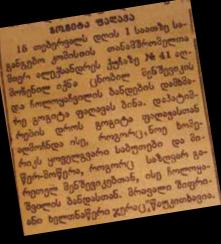

დაიბადა 1895 წლის დეკემბერში ქუთაისში, თავადის ოჯახში. სწავლობდა მოსკოვის უნივერსიტეტის იურიდიულ ფაკულტეტზე. 1913 წლიდან იყო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი. მეფის რუსეთის ხელისუფლებამ დააპატიმრა 1914 წელს. 1917 წლის თებერვლის რევოლუციის დაწყებისას, ვიქტორ ნოზაძესთან ერთად მოსკოვიდან საქართველოში გამოაგზავნა ცნობილი დეპეშა - "მთავრობაძე გარდაიცვალა." 1917 წლიდან დაბრუნდა საქართველოში და იყო სახალხო გვარდიის ერთ-ერთი ორგანიზატორი. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. იყო ყველაზე ახალგაზრდა დეპუტატი. 1921 წლის თებერვალში იბრძოდა ფრონტზე საბჭოთა რუსული არმიის წინააღმდეგ. საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდგომ იყო საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტის (დამკომი) პირველი თავმჯდომარე. 1924 წლის 15 თებერვალს დააპატიმრა ჩეკამ აზერბაიჯანის წინააღმდეგობის მოძრაობის ლიდერებთან შეხვედრის დროს. გადაგზავნილი იყო რუსეთში. საქართველოში ანტისაბჭოთა აჯანყების დაწყებისთანავე ფელიქს ძერჟინსკის სანქციით დახვრიტეს სუზდალის პოლიტიზოლატორიდან გადაყვანისას გაურკვეველ ადგილას.

Was born in December 1895 in Kutaisi, to a noble family. Studied law at Moscow University. Starting from 1913 was a member of the Social-Democratic Party. Was arrested by the Czarist Russian government in 1914. During the 1917 February revolution, together with Viktor Nozadze, sent a famous cable from Moscow to Tbilisi, informing, in coded words, that the "government had died". Returned to Georgia in the same year and became one of the founders of the National Guard. In 1919 was elected as the youngest member of the Georgian Constituent Assembly. In 1921 fought on the front lines against the invading Russian army. After the Soviet Russian occupation was the first chairman of the Georgian Independence Committee. On February 15, 1924, was arrested during the meeting with Azerbaijan's resistance movement leaders. Was sent to Russia. Immediately following the start of the anti-Soviet uprising in Georgia, he was executed under orders of Felix Dzerzhinsky while being transported from Suzdal prison to another location. The exact place of execution is unknown.

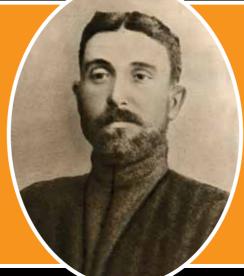
11 გ ნოემბერი **2024** November

გიორგი (გოგიტა) ფალავა GIORGI (GOGITA) PAGHAVA

33 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 fr sa su mo tu we th fr sa su mo tu

დაიბადა 1865 წელს ქუთაისის გუბერნიის ქუთაისის მაზრის სოფელ ეწერში. დაამთავრა პირველადი სამინისტრო სასწავლებელი. 1898 წლიდან იყო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წევრი. მეფის რუსეთის ხელისუფლებამ მრავალჯერ დააპატიმრა პოლიტიკური საბაბით. 1919 წელს აირჩიეს საქართველოს დამფუძნებელი კრების წევრად. იყო სამეურნეო-საგამგეო კომისიის თავმჯდომარე, აგრარული, თვითმმართველობის და შრომის კომისიების წევრი. 1921 წლის დასაწყისში სხვა 11 წევრის ჩათვლით გამოეყო სოციალ-დემოკრატიულპარტიასდა დაარსესდამოუკიდებელი სოციალ-დემოკრატიული აკარტია "სხივი." 1921 წლის საბჭოთა რუსული ოკუპაციის შემდეგ ჩართული იყო წინააღმდეგობის მოძრაობაში. მიუხედავად იმისა, რომ მძიმე ავადმყოფობის გამო 1924 წლის ანტისაბჭოთა აჯანყებაში მონაწილეობა ვერ მიიღო, საოკუპაციო რეჟიმმა მაინც დააპატიმრა და დახვრიტეს 1924 წლის აგვისტოს ბოლოს.

Born in 1865 in the village of Etseri, Kutaisi District. Graduated from a primary ministerial school. From 1898 was a member of the Social-Democratic Party. Was arrested by the Russian government on numerous occasions. In 1919 was elected as the member of the Georgian Constituent Assembly. Was a member of the economic-management commission, as well as agricultural, self-governance and labor commissions. In the beginning of 1921, together with other 11 members, separated from the Social-Democratic Party and established independent Social-Democratic Party "Skhivi". After the Soviet Russian occupation of 1921, he got involved in the resistance movement. Though unable to participate in the 1924 anti-Soviet uprising due to severe illness, was arrested by the occupational regime and executed at the end of August 1924.

12 🖔 დეკემბერი 2024 December

ილია აოჰალაიშვილი ILIA KOPALEISHVILI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 su mo tu we th fr sa su mo tu we th fr sa su mo tu

ბიზნეს ცენტრი "მეიდან პალასი" კოტე აფხაზის ქუჩა, 44 თბილისი, 0108, საქართველო

bgilegal@bgi.ge www.bgi.ge

Meidan Palace Business Center 44, Kote Abkhazi Street Tbilisi, 0108, Georgia

გამოყენებულია: საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს და ეროვნული არქივის მასალები.

შეადგინეს დავით და ირაკლი ხვადაგიანებმა (სოვლაბი) დიზაინერი - ნია მშვიდობაძე თარგმანი - თამარ თევდორაძე

Compiled by David Khvadagiani and Irakli Khvadagiani Design by Nia Mshvidobadze Translation by Tamara Tevdoradze